

практичної конференції (м. Одеса, 26-27 лютого 2016 р.) / відп. за випуск д.е.н., проф. С. О. Якубовський. – Одеса: ОНУ імені І.І. Мечникова, 2016. – С. 95-97.

5. Зінченко Т.Є. Інституціональні аспекти трансформації землекористувань населених пунктів в сучасних ринкових умовах / Т.Є. Зінченко. – Житомир: Вид-во «ПП Руга», 2010. – 214 с.

6. Кошкалда І.В. Ефективність використання сільськогосподарських земель у контексті сучасного господарювання / І.В. Кошкалда // АгроІнКом. – 2011. – № 10 – С 38-43.

7. Мазоренко Д.І. Ресурсозабезпеченість аграрного виробництва та урожайність сільськогосподарських культур / [Д.І. Мазоренко, Г.Є. Мазнев, О.О. Красноруцький, Н.Ю. Гаврилович та ін.] // Матеріали Першої міжнародної науково-практичної конференції «Наука: теорія та практика - 2006». Т. 6 «Економічні науки» – Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2006. – С. 15-17.

8. Макарова В.В. Ефективність використання земельних угідь с.-г. підприємствами / В.В. Макарова // Економічний простір: зб. наук. пр. – 2011. – № 52/1. – С. 284-290.

9. Петренко Ж.А. Ефективність використання земельних ресурсів: економіко-аналітичний аспект / Ж.А. Петренко, О.А. Томашевська / Вісник Полтавської державної аграрної академії – 2012. – № 2. – С. 162-168.

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЗЕМЕЛЬНЫХ РЕСУРСОВ В РЕГИОНАХ

***КАЗАКЕВИЧ Л.А., К.Ф.-М.Н., ДОЦЕНТ,
УО «БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ
АГРАРНЫЙ ТЕХНИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ»***

Особую роль в производственном потенциале агропромышленного комплекса играют земельные ресурсы. Их рациональное использование и охрана, формирование оптимальной структуры земельного фонда, сохранение плодородия почв является основой устойчивого развития сельскохозяйственных организаций. Все земли в пределах территории Беларуси составляют её земельный фонд, площадь которого равна 20759,8 тыс. га. В составе общего земельного фонда наибольший удельный вес занимают земли сельскохозяйственных организаций. В Гомельской области – это 1447 тыс. га, их них пахотных 725 тыс. га [1]. Для Беларуси характерна высокая степень сельскохозяйственной освоенности территории [2]. Разнообразие почвенного покрова в регионах страны по типам почв,

гранулометрическому составу и увлажнению, технологическим характеристикам и агроклиматическим условиям определяет существенные различия в их оценке [3]. Оценка плодородия пахотных земель в республике составляет 31,2 балла, в Гомельской области – 30,1 балла. При доведении агрохимических свойств до оптимальных параметров плодородие почв может увеличиться в среднем на 5,7 балла. Однако этот процесс очень длительный и дорогостоящий.

Анализ эффективности использования земельных ресурсов отдельной сельскохозяйственной организации проведем на примере ОАО «Бумажкова-Агро». Предприятие находится в Октябрьском районе Гомельской области в агрогородке Любань. Основные виды его деятельности: выращивание зерновых и зернобобовых, кормовых и масличных культур и их семян; разведение крупного рогатого скота. На предприятии имеются участки по производству продукции растениеводства и молочно-товарные фермы. Среднесписочная численность персонала основной деятельности – 124 человек. Хозяйственная деятельность ведется на площади 4286 га. Состав земельных угодий представлен в таблице.

Таблица

Состав земельных угодий ОАО «Бумажкова-агро»

<i>Земельные угодья</i>	<i>Площадь, га</i>	<i>Удельный вес, %</i>
Общая земельная площадь	4286	100,0
Сельскохозяйственные угодья – всего	3696	86,2
из них: пашня	2622	61,2
сенокосы	749	17,5
пастбища	320	7,5
Распаханность земель	-	70,9
Балл: сельхозугодий	-	25,9
пашни	-	30,6

Повышение эффективности использования земельных угодий может обеспечить их трансформация, то есть перевод одних в другие. Основная задача трансформации – приведение состава и соотношения сельскохозяйственных угодий в соответствии с перспективным планом развития хозяйства, требованиями специализации и концентрации производства [4]. В ОАО «Бумажкова-Агро» стоит задача поднять эффективность производства молока и мяса КРС за счет обеспечения животных достаточным количеством качественных кормов. Для этого перспективным вариантом землепользования представляется перевод

порядка 200 га естественных сенокосов в пахотные земли для выращивания люцерны [5]. Люцерна посевная достаточно питательна, богата перевариваемым протеином и витаминами, ее сено содержит в среднем 16,3 % протеина, а сено травы, скошенной перед цветением, – до 20 % (от сухой массы). Люцерна посевная отличается высокой урожайностью, при правильной технологии выращивания урожай сена может составлять 9-10 т/га. Убирают люцерну на сено в фазе бутонизации. Многолетние посевы люцерны при должном уходе за период вегетации дают 3-5 укосов.

Наиболее весомыми статьями затрат при выращивании люцерны являются семена, минеральные удобрения и средства защиты. Обусловлено это применением большого количества дорогих фосфорных удобрений. Так, стоимость 1 т семян – 7000 руб. (норма высева семян люцерны 12 кг/га), стоимость 1 т суперфосфата – 764 рублей. Если будет получено четыре укоса за период вегетации, то первые два укоса используются на зеленую массу на корм скоту и приготовление сенажа, третий укос – на сено, четвертый – на семена. Дальнейшие расходы сводятся к затратам на заготовку зеленой массы, сена и уборку люцерны на семена, очистку и сушку семян.

Оценка суммарных затрат по возделыванию 200 га люцерны в первый год – 82856,3 рублей. При этом хозяйство может получить 7000 т зеленой массы и 240 т сена, что в пересчете на кормовые единицы и переваримый протеин составит 1611 т и 312,9 т соответственно. Кроме этого сбор семян при средней урожайности 1,5 ц /га составит 30 т в весе после очистки и сушки. При соблюдении технологии возделывания люцерны после однократного посева урожай можно собирать в течении пяти лет. Соответственно затраты следующих четырех лет будут сводиться к затратам на боронование посевов, подкормку минеральными и жидкими органическими удобрениями, обработку средствами защиты и уборку.

Литература.

1. Государственный земельный кадастр Республики Беларусь. 01.01.2016.
2. Шимова О.С. Экономика природопользования / О.С. Шимова, Н.К. Соколовский. – Москва : ИНФРА-М, 2013. – 246 с.
3. Мониторинг и использование земельных ресурсов / С.Е. Головатый, С.В. Савченко, С.С. Позняк, О.В. Чистик. – Минск : МГЭУ им. А. Д. Сахарова, 2009. – 149 с.
4. Волков С.Н. Землеустройство / С.Н. Волков. – Москва : ГУЗ, 2013. – 992 с.

5. Люцерна посевная: описание культуры и ее применение [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://fb.ru/article/45453/lyutserna-posevnaaya-opisanie-kulturyi-i-ee-primenenie>. – Дата доступа: 25.02.2019.

СУТНІСТЬ КОНКУРЕНЦІЇ ПРИ ФОРМУВАННІ РИНКУ

***КАЛІНІЧЕНКО С.М., К.Е.Н.,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Конкуренція є первинною та основною економічною силою, притаманною ринковій економіці, а також є необхідним атрибутом існування та розвитку ринку, в цілому. Наявність конкуренції, з однієї сторони, обумовлює прагнення, формує стимули та можливості суб'єктів аграрного виробництва до підвищення конкурентоспроможності своєї продукції, а з іншої визначає динаміку ринкової концентрації та посилення нерівності суб'єктів ринку в існуючому конкурентному середовищі, що визначає конкурентну структуру цільових ринків збуту продукції підприємств [2]. Негативне ставлення до існування конкуренції спостерігалось ще з радянських часів. Так, в той час конкуренцію розуміли як жорстоку боротьбу між окремими капіталістами та країнами з капіталістичним устроєм за джерела формування сировини, ринків збуту та сфери обігу капіталу, за одержання та максимізацію існуючих прибутків. Це було зумовлено приватною власністю на окремі засоби виробництва [4].

Трагування категорії «конкуренція» у вітчизняних економічних джерелах до 90-х років минулого століття було вузьким і тому конкуренція розглядалась лише з точки зору політекономії. Так, конкуренція – це анархія виробництва і перевага функціонування приватної власності. Сучасні підходи до сутності конкуренції розуміють її через способи та явища життя, через рушійні сили постійного суспільного розвитку. Також її можна визначити через передові інструменти можливостей економії ресурсів, через невід'ємні частини формування ринкових механізмів й через об'єктивний елемент формування товарного виробництва [3].

За напрямками прояву «конкуренцію» поділено на внутрішню та зовнішню. Зовнішня конкуренція являє собою об'єктивну конкуренцію, яка склалась через певну кон'юнктуру на ринку і діяла на виробничі підприємства незалежно від їх бажань та можливостей.